

CAPITOLUL I

PERSOANELE – SUBIECTE ALE RAPORTULUI JURIDIC CIVIL¹

Secțiunea I- a. Considerații generale privind persoana fizică

1.1. Noțiunea de persoană fizică

În definirea noțiunii de *persoană* în general s-a avut în vedere faptul că aceasta reprezintă „un individ al speciei umane, omul considerat prin totalitatea însușirilor sale fizice și psihice”².

În completarea concepției clasice³, potrivit căreia dreptul în general nu studiază persoana omenească în toată integritatea ei și că știința dreptului nu se ocupă de persoane decât numai cu privire la reglementarea raporturilor reciproce

¹ E. Chelaru, în *Noul Cod civil. Comentariu pe articole, art. 1-2664*. Coordonatori: Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici,, Editura C.H. Beck, București, 2012, pp. 25-116; M. Paraschiv, în colectiv, *Noul Cod civil. Note. Corelații. Explicații*. Editura C.H. Beck, București, 2011, pp. 11-35; L. Irinescu, în colectiv *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență, vol.I.Art.1-952.Despre Legea civilă. Persoanele. Familia. Bunurile*. Editura Hamangiu, București, 2012, pp. 67 și urm.; T. Țiclea, *Dispoziții în materia persoanelor*, în *Noul Cod civil. Studii și comentarii. Vol. I Cartea I și Cartea a II-a (art. 1-534)* Coordonator, M. Uliescu, Editura Universul Juridic, București, 2012, pp. 143 și urm.

² Academia Română, *Dicționarul Explicativ al limbii române*, Editura Universul Enciclopedic, București, 1998, p. 783; O. Ungureanu, C. Jugastru, *Drept civil. Persoanele*. Ediția a II-a revizuită, Editura Hamangiu, București, 2007, p. 3; O. Ungureanu, C. Munteanu, *Drept civil. Persoanele în reglementarea noului Cod civil*, Editura Hamangiu, București, 2011, p. 3; O. Ungureanu, C. Munteanu, *Drept civil. Persoanele în reglementarea noului Cod civil*, Editura Hamangiu, București, 2013, p. 3; O. Ungureanu, C. Munteanu, *Drept civil. Persoanele în reglementarea noului Cod civil*. Ediția a 3-a revăzută și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2015, p. 3; C.T. Ungureanu, *Drept civil. Partea generală, Persoanele (În reglementarea noului Cod civil)*, Editura Hamangiu, București 2012, p. 318; P. Trușcă, A.M. Trușcă, *Drept civil. Persoanele*. Editura Universul Juridic, București, 2013, pp. 1-12; I. R. Urs, C. Todică, *Drept civil. Persoana fizică. Persoana juridică*, Editura Universitară București, 2007, p. 13; I. Ciochina-Barbu, *Drept civil. Persoanele*. Editura Junimea Iași 2008, p. 9; I. Ciochina-Barbu, *Drept civil. Persoanele (în reglementarea noului Cod civil)*, Editura PIM Iași, 2012, p. 15.; I. Ciochină-Barbu, C. Jora, *Drept civil Persoanele*, Editura Pro Universitaria, București 2015, pp. 15 și urm.; M. Fodor, S. Popa, *Drept civil. Teoria generală. Persoanele. Note de curs*, Editura Universul Juridic, București, 2017, pp. 254 și urm.; C.T. Ungureanu, I.-Al. Toader, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*. Ediția a 4-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2019, pp. 431 și urm.

³ C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al Băicoianu, *Tratat de drept civil român*, vol. I, Editura All, București, 1996, p. 133.

infinat de variate ce se nasc între ele, unii autori⁴ constată, pe bună dreptate, că această concepție avea în vedere individul numai fragmentar în referire la: numele, domiciliul, actele de stare civilă, pe când astăzi dreptul civil studiază corpul uman, organele și țesuturile detașate de el și chiar durerea fizică sau psihică.

Apreciem că această multiplicare a sferei de reglementare a ființei umane ca subiect de drept civil își are explicația în caracterul dinamic al dreptului în general, în sensul de a-și fi extins sfera de reglementare și asupra domeniilor noi în care este implicată specia umană ca urmare a dezvoltării impetuoase a științei medicale și implicit a apariției de noi raporturi juridice civile, cum ar fi cele dintre donatorul de organe, țesuturi sau celule de la o persoană în viață ori de la o persoană decedată și beneficiarul acestora; cele privitoare la consecințele reproducerii umane asistate medical cu un terț donator (privind regimul filiației, consimțământul, contestarea filiației, răspunderea tatălui, confidențialitatea informațiilor, raporturile dintre tată și copii etc.).

Etimologic, termenul de *persoană* derivă din latinescul *persona*, care la romani desemna masca pe care o purtau actorii antici pe scenă sugerând personajul pe care-l interpretau.

Pornindu-se de la această semnificație a noțiunii s-a ajuns la concluzia că *persoana* exprimă de fapt *rolul omului de actor pe scena vieții juridice*⁵ sau că *subiectul de drept este masca juridică a persoanei*.

Din acest cuvânt „derivă termenul de *personalitate*, care îi permite fiecărui om să participe deplin la demnitatea umană și să acceadă prin puterea spiritului său la cunoașterea științifică a naturii; personalitatea este cea care permite reunirea corpului și a spiritului”.⁶

Personalitatea, din punct de vedere lingvistic, are mai multe înțelesuri; ea a fost definită ca fiind: „1. Ceea ce este propriu, caracteristic fiecărei persoane și o distinge ca individualitate conștientă și liberă; ansamblu de trăsături morale sau intelectuale prin care se remarcă o persoană; felul propriu de a fi al cuiva. 2. Persoană cu aptitudini deosebite și cu alese însușiri intelectuale și morale, care se realizează și se manifestă în mod practic prin reușite într-un anumit domeniu de activitate. 3. Persoană care deține o funcție importantă în viața politică, socială, culturală”⁷. În aceste sensuri se poate vorbi de personalitate economică, socială, politică, afectivă etc.

⁴ O. Ungureanu, C. Munteanu, *op.cit.*, 2011, p.3; O. Ungureanu, C. Munteanu, *op.cit.*, 2013, p. 3. O. Ungureanu, C. Munteanu, *op.cit.*, 2015, p. 3.

⁵ G. Boroi, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*. Ediția a 4-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, București, 2010, p. 346; R. Martin, *Personne et sujet de droit*, în *Revue Trimestrielle de Droit Civil* (Paris), nr. 4/1981, p. 785; T. Țiclea, *Dispoziții în materia persoanelor*, în *Noul Cod civil. Studii și comentarii. Vol. I, Cartea I și Cartea a II-a (art. 1-534)* Coordonator, M. Uliescu, Editura Universul Juridic, București, 2012, pp. 143 -154.

⁶ A. Supiot, *Homo Juridicus. Eșeu despre funcția antropologică a dreptului*, Imagine și prefață de M.D. Bob, Editura Rosetti Educațional, București, 2001, p. 65; O. Ungureanu, C. Munteanu, *op.cit.*, 2013, pp. 3-4.; O. Ungureanu, C. Munteanu, *op.cit.*, 2015, pp. 3-4.

⁷ Academia Română, *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Coordonatori: I. Coteanu, L. Seche, M. Seche, Editura Universul Enciclopedic, București, 1998, p. 783.